امام حسین رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ

جوہ کرامتوہ

شیخِ طریقت، امیرِ اہلسنت، بانیٔ دعوتِ اسلامی حضرت علامہ مولانا ابو بلال

محمد الیاس عطّار قادری رضوی دامت برکاتہم العالیہ

www.dawateislami.net

شيخ طريقت، امير اهلسنت، بانيءِ دعوت اسلامي، حضرت علامه

مولانا ابو بلال محمد الياس عطار قادري رضوي

دَامَت بَرَکَاتُہُمُ العَالِیَہ

جن جو اُردو زبان ۾ رسالو

امام حسين جون ڪرامتون

رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ

ترجمو پيشڪش

مجلسِ تراجِم (دعوت اسلامي) هن رسالي جو آسان سنڌي زبان ۾ ترجمي ڪرڻ جي وس آهر ڪوشش ڪئي آهي. جيڪڏهن ترجمي يا ڪمپوزنگ ۾ ڪٿي ڪا ڪمي بيشي نظر اچي تہ مجلس تراجم کي آگاھ ڪري ثواب جا حقدار بڻجو.

رابطي جي لاءِ: مڪتب مجلس تراجم (دعوت اسلامي)

عالمي مدني مرڪز فيضان مدينہ محلہ سوداگران

پراڻي سبزي منڊي باب المدينہ ڪراچي

فون نمبر: 021-34921389-90-91

E-mail: translation@dawateislami.net

www.dawateislami.net

فهرست

عنوان	صفحو
درود شريف جي فضيلت	3
ولادت باكرامت	3
ڳلن مان نور ظاهر ٿيڻ	4
بي ادب کي گهوڙي باهه ۾ ڪيرائي ڇڏيو	5
کوهه جو پاڻي وڏي ويو	5
کاري وڃونءَ ڏنگ هنيو	7
امام جو گستاخ اُجايل مئو	7
ڪرامتون حجت پوري ڪرڻ لاءِ هيون	8
نور جو ٿنبءِ اڇا پکي	9
خولي بن يزيد جو درد ناڪ انجام	10
نيزي تي سر مبارڪ جي تلاوت	12
رت سان لکيل شعر	14
سر مبارڪ جي ڪرامت سان راهب جو اسلام قبول ڪرڻ	15
دِرهم ءِ دينار نِڪريون ٻڌجي ويا	15
سر مبارڪ ڪٿي دفن ٿيو؟	17
سر مبارڪ واري تربت جي زيارت	18
سر مبارڪ مان سلام جو جواب	19
سر مبارڪ جي عجيب برڪت	20
تڪليف ڏيندڙ جيت	21
سر مبارڪ جو چمڪڻ	23
رضاءِ مصطفيٰ ﷺ جو راز	23
مختلف مَشهدن جي وضاحت	24
بخشش ڪان مايوسي جي ڏڪائيندڙ حڪايت	24
حب جاهه ۽ مال	30
يزيد جو عبرتناڪ موت	30
ابنِ زياد جو عبرتناڪ انجام	32
ابنِ زياد جي نڪ ۾ نانگ	32
سچ آهي تہ بري ڪم جو انجام برو آهي	33
مختار نبوت جي دعويٰ ڪري ڇڏي	34
الله جي خفيہ تدبير ڪان ڍڇڻ گهرجي	36
عاشورا جا فضائل	38
عاشوري جون 25 خصوصيتون	38
عاشوري جي روزن جا 5 فضائل	39
عاشوري جو روزو	40
يهودين جي مخالفت ڪريو	40
سڄو سال اکيون نہ ڏکن، نہ بيمار ٿيو	40

نيڪي جي ترغيب ڏيڻ جو فائدو

سرڪار نامدار، مديني جي تاجدار صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جن ارشاد فرمايو: ”نيڪي جي راهه ڏيڪارڻ وارو نيڪي ڪرڻ واري جيان آهي.“ (سنن ترمذي ج 4 ص 305 حديث

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

"يا الله! امام حسين جو عشق ڏي" جي ايڪيهه اڪرن جي نسبت سان هن رسالي کي پڙهڻ جون 21 نيتون

فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِّنْ عَمَلِهٖ يعني مسلمان جي نيّت ان جي عمل کان بهتر آهي."

(المعجم الكبير للطبراني، الحديث 5942 ج 6 ص 185)

ٻه مدني گل:

(1) بنا سڀني نيّت جي ڪنهن ٻه سڀني عمل جو ثواب ناهي ملندو.
(2) جيتريون سڀيون نيّتون وڌيڪ، اوترو ثواب ٻه وڌيڪ.

﴿1﴾ هر پيري حمد ۽ ﴿2﴾ صلوٰة ۽ ﴿3﴾ تَعوُّذ ۽ ﴿4﴾ تَسمِيّه سان شروعات ڪندس (هن ئي صفحي جي مٿان ڏنل ٻه عربي عبارتون پڙهڻ سان چئني نيّتن تي عمل ٿي ويندو) ﴿5﴾ رضاءِ الاهي عَزَّوَجَلَّ جي لاءِ هن رسالي جو اول کان آخر تائين مطالعو ڪندس ﴿6﴾ وس آهر ان جو باوُضُو ۽ ﴿7﴾ قبلي ڏانهن منهن ڪري مطالعو ڪندس ﴿8﴾ قرآني آيتن ۽ ﴿9﴾ احاديثِ مبارڪ جي زيارت ڪندس ﴿10﴾ جتي جتي "الله" جو پاڪ نالو ايندو اتي عَزَّوَجَلَّ ۽ ﴿11﴾ جتي جتي "سرڪارِ مدينہ" جو مبارڪ نالو ايندو اتي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم پڙهندس ﴿12﴾ هن روايت "عِنْدَ ذِكْرِ الصَّالِحِيْنَ تَنَزَّلُ الرَّحْمَةُ" يعني نيڪ ماڻهن جي ذڪر جي وقت رحمت نازل ٿيندي آهي." (حلية الاولياء ج 7 ص 335 حديث 10750) تي عمل ڪندي هن رسالي ۾ ڏنل امامِ عالي مقام ۽ بزرگانِ دين عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جا

www.dawateislami.net

واقعا ٻين کي ٻُڌائي نيڪ ماڻهن جي تذڪري جون برڪتون حاصل ڪندس ﴿13﴾ (پنهنجي ذاتي نسخي تي) ضرورت وقت خاص خاص جڳهن تي اندر لائين ڪندس ﴿14﴾ ٻين کي هي رسالو پڙهڻ جي ترغيب ڏيارينديس ﴿15﴾ هن حديثِ پاڪ "تَهَادَوْا تَحَابُّوْا" يعني هڪٻئي کي تحفو ڏيو پاڻ ۾ محبت وڌندي. (مؤطا امام مالک ج 2 ص 407، حديث 1731) تي عمل جي نيّت سان (10 محرم الحرام جي نسبت سان گهٽ ۾ گهٽ 10 عدد يا توفيق مطابق) هي رسالا خريد ڪري ٻين کي تحفي طور ڏينديس ﴿16﴾ هن رسالي جي مطالعي جو ثواب سڄي امت کي ايصال ڪندس ﴿17﴾ رسالي وغيره ۾ شرعي غلطي ملي تہ ڇاپيندڙ کي تحريري طور تي آگاهہ ڪندس (مصنف يا ڇاپيندڙن وغيره کي صرف زباني غلطيون ٻُڌائڻ خاص فائديمند ناهي هوندو) ﴿18﴾ موقعي جي مناسبت سان هن رسالي مان درس ڏينديس ﴿19﴾ هر سال محرم الحرام ۾ هي رسالو پڙهنديس ﴿20﴾ جيڪا ڳالهہ سمجهہ ۾ نہ ايندي ان لاءِ هن آيت شريف فَسْـَٔلُوْۤا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۷﴾ **ترجموڪنزالايمان:** پوءِ علم وارن کان پُڇي ڏسو جيڪڏهن توهان کي علم نہ آهي." (سيپارو 14 النحل 43) تي عمل ڪندي عالمن کان پڇا ڪندس ﴿21﴾ جيڪا ڳالهہ سمجهڻ ۾ ڏکيائي ٿيندي ان کي هرهر پڙهنديس.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

امام حسين جون ڪرامتون رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ

شيطان ڪيتري به سستي ڏياري پر هي رسالو ثواب جي نيت سان مڪمل پڙهي ونو، اِن شآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ توهان جو سينو اهلبيت جي محبت جو مدينو بڻجي ويندو.

درود شريف جي فضيلت

بيچين دلين جي چين، رحمتِ دارين، تاجدارِ حَرَمَين، سرورِ ڪونين، ناناءِ حَسنَين صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جن جو فرمانِ رحمت نشان آهي: ”جڏهن خميس جو ڏينهن ايندو آهي تہ اللّٰه تعاليٰ فرشتن کي موڪليندو آهي، جن وٽ چانديءَ جا ورق ۽ سون جا قلم هوندا آهن اهي لکندا آهن، ڪير خميس جي ڏينهن ۽ جمعي جي رات مون تي ڪثرت سان درودِ پاڪ پڙهي ٿو. (ڪنزالعمال ج 1 ص 250 حديث 2174)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ولادت باڪرامت

راڪبِ دوشِ مصطفيٰ (صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم)، جگر گوشهءِ مُرتَضيٰ، دلبندِ فاطمه، سلطانِ ڪربلا، سيّدُ الشُّهداء، امامِ عالي مقام، امامِ عرش مقام، امامِ هُمام، امامِ تِشنه ڪام، حضرت سيّدُنا امام حسين رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ سراپا ڪرامت هئا، ايتري تائين جو سندن ولادت باسعادت به باڪرامت آهي. حضرت سيّدي عارف باللّٰه نُورُ الدّين عبدالرحمٰن

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي ڏهه ڀيرا درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي سؤ رحمتون موڪليندو آهي. (طبراني)

جامي قُدِّسَ سِرُّهُ السَّامِي "شَوَاهِدُ النُّبُوَّة" ۾ لکن ٿا: حضرت سيّدُنا امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جي ولادتِ باسعادت چار شَعْبانُ الْمُعَظَّم سن 4 هجري، اڳاري جي ڏينهن مديني شريف زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا ۾ ٿي. منقول آهي ته امامِ پاڪ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جي مدّتِ حمل ڇهه مهينا آهي. حضرت سيدُنا يحيٰ عَلٰى نَبِيِّنَا وَ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ۽ امام عالي مقام، امام حسين رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ کان سواءِ ڪو اهڙو ٻار زندهه نه رهيو جنهن جي مدتِ حمل ڇهه مهينا ٿي هجي. وَاللّٰهُ تَعَالٰى اَعْلَمُ وَرَسُوْلُهٗ اَعْلَمُ عَزَّوَجَلَّ وَ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

(شواهد النبوة ص 228، مكتبة الحقيقة تركي)

مرحبا سرورِ عالم کے پسر آئے ہیں — سیدہ فاطمہ کے لختِ جگر آئے ہیں
واہ قسمت کہ چراغِ حرمین آئے ہیں — اے مسلمانو! مبارک کہ حسین آئے ہیں

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ڳلن مان نور ظاهر ٿيڻ

حضرت علامه جامي قُدِّسَ سِرُّهُ السَّامِي وڌيڪ لکن ٿا: حضرت امامِ عالي مقام سيّدُنا امامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جو شان هي هو جو جڏهن اونداهيءَ ۾ تشريف فرما ٿيندا هئا ته پاڻ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جي مبارک پيشاني ۽ ٻنهي مقدس ڳلن مان نور جا شعاع نڪرندا هئا ۽ آس پاس روشني ٿي ويندي هئي. (شواهد النبوة ص 228، مكتبة الحقيقة تركي)

تیری نسلِ پاک میں ہے بچہ بچہ نور کا
تُو ہے عینِ نور تیرا سب گھرانہ نور کا

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي هڪ ڀيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏهه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

ڪوهه جو پاڻيءَ وڏي ويو

حضرت سيّدُنا امامِ عالي مقام امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جڏهن مديني شريف کان مڪي پاڪ زَادَهُمَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّ تَعْظِيْمًا ڏانهن روانا ٿيا تہ رستي ۾ حضرت سيّدُنا ابنِ مُطِيع عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَدِيْع سان ملاقات ٿي. انهن عرض ڪيو: منهنجي ڪوهه ۾ پاڻي تمام گهٽ آهي، ڪرم فرمايو! برڪت جي دعا سان نوازيو. پاڻ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ان ڪوهه جو پاڻي طلب فرمايو. جڏهن پاڻيءَ جو ڏول حاضر ڪيو ويو تہ پاڻ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ منهن لڳائي ان مان پاڻي نوش فرمايو ۽ گرڙي ڪئي. پوءِ ڏول کي واپس ڪوهه ۾ وِڌو ويو تہ ڪوهه جو پاڻي ڪافي وڏي بہ ويو ۽ اڳ کان وڌيڪ منو ۽ مزيدار بہ ٿي ويو.

(الطبقاتُ الكُبريٰ ج 5 ص 110 دارالكتب العلمية بيروت)

باغ جنت کے ہیں بہر مدح خوانِ اہلبیت
تم کو مژدہ نار کا اے دشمنانِ اہلبیت

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

بي ادب کي گهوڙي باهه ۾ ڪيرائي ڇڏيو

امامِ عالي مقام، امامِ عرشِ مقام، امامِ هُمام، امامِ تِشنہ ڪام، حضرت سيّدُنا امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ عاشورا جي ڏينهن يعني جمعة المبارڪ جي ڏينهن 10 محرم الحرام سن 61هه جو يزيدين تي حُجت پوري ڪرڻ جي لاءِ جنهن وقت ڪربلا جي ميدان ۾ خطبو ارشاد فرمائي رهيا هئا ان وقت پاڻ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي مظلوم قافلي جي خيمن جي حفاظت جي لاءِ ڪڏ ۾ ٻاريل باهه جي طرف ڏسي هڪ

www.dawateislami.net

بدزبان يزيدي (مالڪ بن عُروه) هن طرح بڪواس ڪرڻ لڳو: "اي حسين! تون اتان جي باهه ڪان اڳ هتي باهه لڳائي ڇڏي!" حضرت سيّدُنا امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ فرمايو: كَذَبْتَ يَا عَدُوَّ الله يعني "اي خدا جا دشمن! تون ڪوڙو آهين، ڇا توکي هي گمان آهي ته معاذالله مان دوزخ ۾ ويندس!" امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي قافلي جي هڪ جان نثار جوان حضرت سيّدُنا مسلم بن عوسجه رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جن حضرت امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ڪان ان بد زبان بي ادب جي منهن تي تير هڻڻ جي اجازت گهري. حضرت امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ اهو فرمائي اجازت ڏيڻ ڪان انڪار ڪيائون ته اسان جي طرفان حملي جي شروعات نه ٿيڻ گهرجي، پوءِ امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ هٿ مٿي کڻي عرض ڪيائون: "اي ربّ قهار عَزَّوَجَلَّ! هن ڪميڻي کي جهنّم جي باهه واري عذاب ڪان اڳ هن ناپائيدار دنيا ۾ ب باهه جي عذاب ۾ مبتلا فرماءِ." فورًا دعا مستجاب (يعني قبول) ٿي ۽ ان جي گهوڙي جو پير زمين ۾ ڪنهن سوراخ ۾ پيو جنهن سان گهوڙي کي ٺاهو آيو ۽ بي ادب گستاخ يزيدي گهوڙي تان ڪريو، ان جو پير رَڪاب ۾ اٽڪي پيو، گهوڙو ان کي گهليندي ڀڳو ۽ پوءِ باهه جي ڪڏ ۾ اڇلائي ڇڏيائين ۽ بد نصيب باهه ۾ سڙي خاڪ ٿي ويو. امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ شڪراني جو سجدو ادا ڪيو، الله تعاليٰ جي حمد ۽ ثنا بيان ڪئي ۽ عرض ڪيائون: "يا الله عَزَّوَجَلَّ تنهنجو شڪر آهي جو تو آلِ رسول جي گستاخ کي سزا ڏني."

(سوانح ڪربلا ص 88)

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: مون تي درودشريف جي ڪثرت ڪريو، بيشڪ هي توهان جي لاءِ طهارت آهي. (ابو يعليٰ)

اہلبیتِ پاک سے بے باکیاں گستاخیاں
لعنۃُ اللہِ علیکم دشمنانِ اہلبیت

ڪاري وڇونءَ ڏنگ هنيو

تسناڻ ۽ بدزبان يزيدي جو هٿوهٽ پيانڪ انجام ڏسي به عبرت حاصل ڪرڻ جي بدران ان کي هڪ اتفاقي ڳالهه سمجهندي هڪ ٻئي بي حيا يزيدي بڪواس ڪئي: "توهان کي اللہ عَزَّوَجَلَّ جي رسول صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم سان ڪهڙي نسبت؟ اهو بُڌي امامِ عالي مقام جي دل کي گهٽو رنج پهتو ۽ بي چين ٿي دعا گهريائون: "اي ربّ جبّار عَزَّوَجَلَّ هن بدڪُفتار کي پنهنجي عذاب ۾ گرفتار فرماءِ." هڪدم دعا جو اثر ظاهر ٿيو، ان بڪواس ڪندڙ کي هڪدم قضاءِ حاجت جي ضرورت محسوس ٿي، جلدي گهوڙي تان لهي هڪ پاسي وڃي ۽ اگهاڙو ٿي وينو، اوچتو هڪ ڪاري وڇونءَ ڏنگ هنيس ته گندگيءَ ۾ تڙپندو رهيو، ائين نهايت ئي ذلت سان پنهنجي لشڪر جي سامهون ان بد زبان جو ساهه نڪتو، پر انهن سنگ دلن ۽ بي شرمن کي عبرت نه ٿي، هن واقعي کي به انهن ماٹهن اتفاقي ڳالهه سمجهي نظر انداز ڪري ڇڏيو. (ايضًا ص 89)

علی کے پیارے خاتونِ قیامت کے جگر پارے
زمین سے آسمان تک دھوم ہے ان کی سیادت کی

امام جو گستاخ اُجايل مئو

يزيدي فوج جو هڪ سخت دل مُزني شخص امامِ عالي مقام

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم مون تي درود شريف پڑهو الله تعاليٰ توهان تي رحمت موڪليندو.
(ابن عدي)

رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي سامهون اچي هيئن بڪ لڳو: ”ڏسو ته سهي فُرات جو درياءُ ڪيئن چوليون هڻي رهيو آهي، خدا عَزَّوَجَلَّ جو قسم! توهان کي هن مان هڪ ڦُڙو به نه ملندو ۽ توهان ائين ئي اُجايل مري ويندؤ.“ امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ربُّ الانام عَزَّوَجَلَّ جي بارگاهه ۾ عرض ڪيو: اَللّٰهُمَّ اَمِتْهُ عَطْشَانًا يعني ”يا الله عَزَّوَجَلَّ هن کي اُجارو مار.“ امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي دعا گهرندي ئي ان بي حياء مُزني جو گهوڙو تهي، وٺي ڀڳو، مُزني پڪڙڻ جي لاءِ ان جي پويان ڀڳو، اچي اُج ورايس، ايتري شدت جي اُج لڳس جو اَلْعَطَشْ اَلْعَطَشْ يعني هاءِ اج! هاءِ اج! پڪاري پيو پر جڏهن پاڻي هن جي وات جي ويجهو ڪندا هئا ته هڪ ڦڙو به پي نه سگهندو هو ايتري تائين جو اهو انهيءَ اج جي شدت ۾ تڙپي تڙپي مري ويو. (سوانح ڪربلا ص 90)

ہاں مجھ کو رکھو یاد میں حیدر کا پسر ہوں — اور باغِ نبوت کے شجر کا میں ثمر ہوں
میں دیدہء ہمت کیلئے نورِ نظر ہوں — پیاسا ہوں مگر ساقیءِ کوثر کا پسر ہوں

ڪرامتون حجت پوري ڪرڻ لاءِ هيون

منا منا اسلامي ڀائرو! ڏٺو توهان! امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جو شان مبارڪ ڪيتري قدر عظمت وارو آهي. معلوم ٿيو ته خدا تعاليٰ کي امامِ پاڪ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي بي ادبي قطعي نا منظور آهي ۽ پاڻ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جو گستاخ بنهي جهانن ۾ مردود ۽ تڙيل آهي. امام حسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي گستاخن کي دنيا ۾ به درد ناڪ سزائن کي منهن ڏيڻو پيو ۽ ان ۾ يقينًا وڏي عبرت آهي. صدرالافاضل حضرت علامه مولانا سيّد محمد نعيمُ الدّين مُراد آبادي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِی ڪجهه

www.dawateislami.net

فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي ڏهه ييرا صبح ۽ ڏهه ييرا شام درودِ پاڪ پڙهيو قيامت جي ڏينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي. (مجمع الزوائد)

گستاخانِ حسين جي هٿوهت ٿيڻ واري عبرتناڪ بري انجام جا واقعا نقل ڪرڻ کان پوءِ تحرير فرمائن ٿا: فرزندِ رسول کي اها ڳالهه به ڏيکارڻي هئي ته انهن جي اللہ عَزَّوَجَلَّ جي بارگاهه ۾ مقبوليت تي ۽ سندن قرب ۽ منزلت تي جيئن بيشمار نُصُوصِ ڪثيره (يعني قرآني آيتون) ۽ مشهور حديثون شاهد آهن، ائين ئي سندن ڪرامتون به گواهه آهن. پنهنجي ان فضل جو عملي اظهار به حجت پوري ڪرڻ جي سلسلي جو هڪ حصو هو جو جيڪڏهن توهان اک رکو ٿا ته ڏسي ڇڏيو ته جيڪو اهڙو مُسْتَجَابُ الدَّعوات (يعني جنهن جي دعا قبول ٿيندي هجي) آهي، ان جي مقابلي ۾ اڇڻ خدا (عَزَّوَجَلَّ) سان جنگ ڪرڻ آهي. ان جو انجام سوچي ونو ۽ پري رهو پر شرارت جا مُجَسَّما ان کان به سبق حاصل نه ڪري سگهيا ۽ ناپائيدار دنيا جي حِرص جو پوت جيڪو انهن جي متن تي سُوار هو ان هنن کي انڌو بڻائي ڇڏيو. (سوانح ڪربلا ص 90)

نور جو ٿنبو ۽ اڇا پکي

امام عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي شهادت کان پوءِ سندن سر مبارڪ مان ڪيترين ئي ڪرامتون ظاهر ٿيون. اهلِ بيت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جي قافلي جا باقي ياتي 11 مُحَرَّمُ الْحرام جو ڪوفي پهتا جڏهن ته شُهَداءِ ڪربلا عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جا مبارڪ سر انهن کان اڳ ئي اتي پهچي چُڪا هئا. امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جو سر مبارڪ بدنامِ زمانہ يزيدي بدبخت "خَولي بن يزيد" وٽ هو، اهو مردود رات جي وقت ڪوفي پهتو. قصرِ اِمارت (يعني گورنر هائوس) جو دروازو بند ٿي

www.dawateislami.net

چُڪو هو، اهو سر مبارڪ ڪٽي پنهنجي گهر آيو. ظالم سر مبارڪ کي بي ادبيءَ سان زمين تي رکي هڪ وڏو ٿانءُ ان جي مٿان وجهي ان کي ڍڪي ڇڏيو ۽ پنهنجي زال "نوار" کي چوڻ لڳو: مان تنهنجي لاءِ سڄي زماني جي دولت آندي آهي، هو ڏِس حُسين بن علي (رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ) جو سر تنهنجي گهر ۾ پيو آهي. هوءَ ڪاوڙ وچان چوڻ لڳي: توتي ربّ عَزَّوَجَلَّ جي مار پوي! ماٺهو تہ سون چاندي آٽيندا آهن ۽ تون فرزندِ رسول جو سر مبارڪ آندو آهي. خدا عَزَّوَجَلَّ جو قسم! هاڻي مان توسان گڏ ڪڏهن بہ نہ رهنديس." "نوار" اهو چئي پنهنجي بستري تان اٿي ۽ جتي سر مبارڪ تشريف فرما هو، اتي اچي ويهي رهي. ان جو بيان آهي: خدا عَزَّوَجَلَّ جو قسم! مون ڏٺو تہ هڪ نور لڪاتار آسمان کان ان ٿانوَ تائين ٽنيي وانگر چمڪي رهيو هو ۽ اچا پکي ان جي چوڌاري لامارا ڏئي رهيا هئا. جڏهن صبح ٽيو تہ خَولي بن يزيد سر مبارڪ کي بدبخت ابن زياد وٽ ڪٽي ويو.

(الكامل في التاريخ ج 3 ص 434)

بہاروں پر ہیں آج آرائشیں گلزارِ جنت کی
سواری آنیوالی ہے شہیدانِ محبت کی

خولي بن يزيد جو دردناڪ انجام

دنيا جي مَحَبَّت ۽ مال و دولت جي هَوَس انسان کي انڌو ۽ انجام کان بي خبر ڪري ڇڏيندي آهي. بدبخت خَولي بن يزيد دنيا جي مَحَبَّت جي ئي ڪري مظلومِ ڪربلا جو سر مبارڪ جسم کان جُدا ڪيو هو، پر ڪجهہ ئي سالن کان پوءِ هن دنيا ۾ ئي ان جو

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جيڪو جمعي جي ڏينهن مون تي درود شريف پڙهندو آءٌ قيامت جي ڏينهن ان جي شفاعت ڪندس. (ڪنزالعمال)

اهڙو خوفناڪ انجام ٿيو جو هنيانءُ ڏڪي ويندو آهي، ڪجهه ئي سالن کان پوءِ مختار ثقفي امامِ حُسين جي قاتلن جي خلاف جيڪا انتقامي ڪارروائي ڪئي، ان سلسلي ۾ صَدْرُالافاضِل حضرت علامه مولانا سيّد محمد نعيمُ الدّين مُراد آبادي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِي فرمائن ٿا: مُختار حڪم ڏنو ته ڪربلا ۾ جيڪو شخص (يزيد جي لشڪر جي سپهه سالار) عَمْرو بن سَعد سان گڏ هو اهو جتي ملي ماريو وڃي. اهو حڪم ٻُڌي ڪوفي جا اهي ظالم سورهيه بصره (شهر) ڏانهن ڀَڄڻ شروع ٿي ويا، مُختار جي لشڪر انهن جو پيڇو ڪيو، جنهن کي جتي ڏٺائون ختم ڪري ڇڏيائون، لاش ساڙي ڇڏيائون، گهر ڦريائون. "خَولي بن يزيد" اهو خبيث آهي جنهن حضرت امامِ عالي مقام، سيّدُنا امامِ حسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جو سر مبارڪ جسمِ اقدس کان جُدا ڪيو هو. ان بدبخت کي به گرفتار ڪري مُختار وٽ آندو ويو، مختار پهريان ان جا چار ئي هٿ پير ڪٽرائي پوءِ ڦاهيءَ تي چاڙهيو ۽ پوءِ باهه ۾ وجهرائي ڇڏيو. اهڙي طرح ابن سعد جي لشڪر جي سيني شريرن کي مختلف عذابن سان ماري ڇڏيائين. ڇهه هزار ڪوفي جيڪي حضرت امامِ عالي مقام، سيّدُنا امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي قتل ۾ شريڪ هئا، انهن کي مُختار مختلف عذاب ڏئي ماري ڇڏيو. (سوانح ڪربلا ص 122)

اے تشنگانِ خونِ جوانانِ اہلبیت — دیکھا کہ تم کو ظلم کی کیسی سزا ملی
کُتوں کی طرح لاشے تمہارے سڑا کیے — گھورے پہ بھی نہ گور کو تمہاری جا ملی
رُسوائے خلق ہوگئے برباد ہوگئے — مردودو! تم کو ذلتِ ہر دَوسرا ملی

www.dawateislami.net

فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن جمعي جي ڏينهن مون تي ٻه سؤ ڀيرا درودِ پاڪ پڙهيو ان جا ٻه سؤ سالن جا گناهه معاف ٿيندا. (كنزالعمال)

تم نے اجاڑا حضرتِ زَہرا کا بوستان — تم خود اجڑ گئے تمہیں یہ بد دعا ملی
دُنیا پرستو! دین سے منہ موڑ کر تمہیں — دنیا ملی نہ عیش و طرب کی ہوا ملی
آخر دکھایا رنگ شہیدوں کے خون نے — سرکٹ گئے اَمان نہ تمہیں اِک ذرا مِلی
پائی ہے کیا نعیم انہوں نے ابھی سزا
دیکھیں گے وہ جحیم میں جس دن سزا مِلی

نيزي تي سر مبارڪ جي تلاوت

حضرتِ سيّدُنا زيد بن اَرقم رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جو بيان آهي ته جڏهن يزيدين حضرت امامِ عالي مقام، سيّدُنا امام حسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي سر مبارڪ کي نيزي تي چاڙهي ڪري ڪوفي جي گهٽين ۾ گشت ڪيو، ان وقت مان پنهنجي گهر جي چت تي هئس. جڏهن سر مبارڪ منهنجي سامهون کان گذريو ته مون بُڌو ته سر مبارڪ (پندرهين سيپاري سورة الكهف جي آيت نمبر 9) تلاوت فرمائي:

اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ الْكَهْفِ وَ الرَّقِیْمِ كَانُوْا مِنْ اٰیٰتِنَا عَجَبًا ﴿۹﴾ (پ 15 الكهف 9)

ترجموڪنزالايمان: ڇا توکي خبر آهي غار ۽ جهنگ جي ڪناري وارا، اسان جي هڪ عجيب نشاني هئا.

(شواهد النبوة ص 231)

اهڙي طرح هڪ ٻئي بزرگ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه فرمايو ته جڏهن يزيدين سر مبارڪ کي نيزي تان لاهي بدبخت ابنِ زياد جي محل ۾ داخل ڪيو ته پاڻ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جا مقدس چَپَ حرڪت ڪري رهيا هئا ۽ زبان مبارڪ تي تيرهين سيپاري سورهءِ ابراهيم جي آيت نمبر 42 جي تلاوت جاري هئي.

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن وت منهنجو ذكر ٿئي ۽ اهو مون تي درود شريف نه پڙهي ته ماڻهن مان اهو كنجوس ترين شخص آهي. (ترغيب و ترهيب)

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظّٰلِمُوْنَ ؕ (پ١٣ابراهيم ٤٢)

ترجموكنزالايمان: ۽ الله كي هرگز بي خبر گمان نه كر ظالمن جي كم كان.

(روضة الشهداء مترجم ج 2 ص 385)

عبادت ہوتو ایسی ہو تلاوت ہوتو ایسی ہو
سرِ شبیر تو نیزے پہ بھی قرآن سناتا ہے

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

مِنهال بن عَمْرو چون ٿا: والله عَزَّوَجَلَّ مون پنهنجي اكين سان ڏٺو ته جڏهن امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جي سر مبارك كي ماڻهو نيزي تي كنيون پئي ويا ته ان وقت مان "دمشق" ۾ هئس. سر مبارك جي سامهون هك شخص سورةُ الكهف پڙهي رهيو هو، جڏهن هو آيت نمبر 15 تي پهتو:

اَنَّ اَصْحٰبَ الْكَهْفِ وَ الرَّقِيْمِ ۙ كَانُوْا مِنْ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ۝

ترجموكنزالايمان: غار ۽ جهنگ جي كناري وارا اسان جي هك عجيب نشاني هئا.

ان وقت الله تعالىٰ ڳالهائڻ جي قُوّت بخشي ته سر مبارك فصيح زبان ۾ فرمايو: "اَعْجَبُ مِنْ اَصْحَابِ الْكَهْفِ قَتْلِيْ وَحَمْلِيْ اصحابِ كَهْفَ جي واقعي كان منهنجو قتل ۽ منهنجي سر كي كٹي ڦرڻ وڌيك عجيب آهي." (شرح الصدور ص 212)

سرِ شہیدانِ محبت کے ہیں نیزوں پر بلند
اور اونچی کی خدا نے عزوشانِ اہلبیت

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙهيو تہ تحقيق اهو بدبخت ٿي ويو. (ابن سني)

منا منا اسلامي ڀائرو! صدرُالّافاضل حضرت علامه مولانا سيّد نعيمُ الدّين مُراد آبادي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِي پنهنجي ڪتاب "**سوانح ڪربلا**" ۾ هيءَ حڪايت نقل ڪرڻ کان پوءِ فرمائن ٿا: درحقيقت ڳالهه اها ئي آهي جو اصحابِ ڪهف تي ڪافرن ظلم ڪيو هو ۽ حضرتِ امام عالي مقام رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ کي سندن نانا جان صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي امت مهمان بڻائي گهرايو، پوءِ بيوفائيءَ سان پاڻي بہ بند ڪري ڇڏيو! آل ۽ اَصحاب عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان کي امامِ پاڪ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي سامهون شهيد ڪيو. پوءِ خود حضرتِ امامِ عالي مقام رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ کي شهيد ڪيو، اهلبيتِ ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان کي اسير (يعني قيدي) بڻايو، سر مبارڪ کي شهر شهر ۾ ڦيرايو. اصحابِ ڪهف ڪافي سالن جي ڏُکهي ننڊ کان پوءِ ڳالهايو اهو ضرور عجيب آهي پر سر مبارڪ جو جسم مبارڪ کان جُدا ٿيڻ کان پوءِ ڳالهائڻ وڌيڪ عجيب آهي. (سوانح ڪربلا ص 118)

رت سان لکيل شعر

يزيدِ پليد جا ناپاڪ سپاهي شهداءِ ڪربلا عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جي مبارڪ سرن کي ڪٽي وڃي رهيا هئا، ان دؤران هڪ منزل تي ترسيا، حضرت سيّدُنا شاهه عبدالعزيز مُحدّث دِهلوي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقوی لکن ٿا: اهي نَبِيّذ يعني ڪارڪ جي چاش پيئڻ لڳا، هڪ بي روايت ۾ آهي: وَهُمْ يَشْرَبُوْنَ الْخَمْرَ يعني اهي شراب پيئڻ لڳا. ايتري ۾ هڪ لوهه جو قلم ظاهر ٿيو ۽ ان رت سان هي شعر لکيو:

اَ تَرْجُوْ اُمَّةٌ قَتَلَتْ حُسَيْنًا شَفَاعَةَ جَدِّهٖ يَوْمَ الْحِسَابِ

(يعني ڇا حُسين رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ جا قاتل اها بہ اميد رکن ٿا تہ قيامت

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙهيو ان جفا ڪئي. (عبدالرزاق)

جي ڏينهن سندن نانا جان صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي شفاعت ماڻيندا؟)

ڪجهه روايتن ۾ آهي ته حضور سرورِ عالَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي بعثت شريف (يعني آمد مبارڪ) کان ٽي سؤ سال اڳ هي شعر هڪ پٿر تي لکيل مليو. (الصواعِقُ الْمُحرقة ص 194)

سر مبارڪ جي ڪرامت سان راهب جو اسلام قبول ڪرڻ

هڪ عيسائي راهب گِرجا گهر مان سر مبارڪ کي ڏٺو ته ان جي باري ۾ پُڇيائين، (انهن) جڏهن ان کي ٻُڌايو ويو ته چوڻ لڳو: "توهان خراب ماڻهو آهيو ڇا ڏهه هزار اشرفيون ونې ان تي راضي ٿي سگهو ٿا ته هڪ رات هي سر مون وٽ رهي." انهن لالچين قبول ڪري ورتو، راهِب سر مبارڪ ڏوتو، خوشبو لڳايائين، سڄي رات پنهنجي ران تي رکيائين ۽ هڪ نور بلند ٿيندي ڏٺو، راهِب اها رات روئي گذاري، صبح جو اسلام قبول ڪيائين ۽ گِرجا گهر، ان جو مال ۽ متاع ڇڏي پنهنجي زندگي اهلِ بيت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جي خدمت ۾ گذاري ڇڏيائين. (الصواعق المحرقة ص 199)

دولتِ دیدار پائی پاک جانیں بیچ کر
کربلا میں خوب ہی چمکی دُکانِ اہلِ بیت

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

دِرهَم ۽ دينار نِڪريون بٽجي ويا

يزيدين امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جي لشڪر ۽ سندن خيمن

www.dawateislami.net

مان جيڪي درهم ۽ دينار ڦُريا هئا ۽ جيڪي راهِب ڪان ورتا هئا، انهن کي ورهائڻ جي لاءِ جڏهن ٽيلهين جا منهن ڪوليائون تہ چا ڏنائون تہ اهي سڀ درهم ۽ دينار نِڪريون بڻجي ويا هئا، ۽ انهن جي هڪ طرف تيرهين سيپاري سورهءِ ابراهيم جي آيت (نمبر 42)

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظّٰلِمُوْنَ ؕ (پ۱۳ابراهيم ٤٢)

ترجموڪنزالايمان: ۽ الله کي هرگز بي خبر گمان نہ ڪر ظالمن جي ڪم ڪان.

۽ ٻئي پاسي اٺويهين سيپاري سورةُ الشُّعَراء جي آيت (نمبر 227) لکيل هئي:

وَ سَيَعْلَمُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْۤا اَیَّ مُنْقَلَبٍ يَّنْقَلِبُوْنَ ﴿۲۲۷﴾

ترجموڪنزالايمان: ۽ اجهو ظالمن کي خبر پوندي تہ ڪهڙي پاسي تي پلٹو کائيندا.

(ايضًا ص 199)

تم نے اُجاڑا حضرتِ زہرا کا بوستان — تم خود اُجڑ گئے تمہیں یہ بددعا ملی
رُسوائے خَلق ہوگئے برباد ہوگئے — مَردود ہو! تم کو ذلتِ ہر دوسرا ملی

مٹا مٹا اسلامي ڀائرو! اهو قدرت طرفان هڪ عبرت جو درس هيو تہ بدبختو! توهان هن فاني دنيا جي خاطر دين کان منهن موڙيو ۽ آلِ رسول تي ظلم ۽ ستم جا پهاڙ ڪيرايا. ياد رکو! دين کان توهان سخت لاپرواهي اختيار ڪئي ۽ جنهن فاني ۽ بيوفا دنيا کي حاصل ڪرڻ جي لاءِ ائين ڪيو، اها بہ توهان جي هٿ نہ ايندي ۽ توهان خَسِرَالدُّنيَا وَالاٰخِرَة (يعني دنيا ۾ بہ نقصان ۽ آخرت ۾ بہ نقصان حاصل ڪرڻ) وارن مان ٿي ويؤ.

دنیا پرستو دین سے منہ موڑ کر تمہیں
دنیا ملی نہ عیش و طرب کی ہوا ملی

www.dawateislami.net

تاريخ شاهد آهي تہ مسلمانن جڏهن بہ عملي طور تي دين جي مُقابلي ۾ هن فاني دنيا کي ترجيح ڏني تہ هن بيوفا دنيا کان بہ هٿ ڏوئي ويٺا، ۽ جن هن فاني دنيا کي ڇڏي ڏنو ۽ قرآن و سنّت جي احڪامن تي مضبوطيءَ سان قائم رهيا ۽ دين ۽ ايمان کان منهن نہ موڙيائون بلڪ پنهنجي ڪردار ۽ عمل سان هي ثابت ڪيائون تہ،

سر کٹے، کٹے مرے سب کچھ لٹے

دامنِ احمد نہ ہاتھوں سے چھٹے

تہ دنيا هٿ ٻَڌي ڪري انهن جي پُنيان پُنيان لڳي پئي ۽ اهي بنهي جهانن ۾ ڪامياب ٿيا. منهنجا آقا اعليٰ حضرت رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائن ٿا

وہ کہ اِس در کا ہوا خلقِ خدا اس کی ہوئی

وہ کہ اِس در سے پھرا اللہ اُس سے پھر گیا

سر مبارڪ ڪٿي دفن ٿيو؟

امامِ عالي مقام، حضرتِ سيّدُنا امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جي سر مبارڪ جي مدفن (يعني دفن ٿيڻ واري جڳهہ) جي باري ۾ اختلاف آهي. علامہ قُرطُبي ۽ حضرتِ سيّدُنا شاهہ عبدالعزيز مُحَدّث دِهلوي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی فرمائن ٿا تہ يزيد ڪربلا جي قيدين ۽ سر مبارڪ کي مدينهءِ مُنوَّره زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّتَعْظِيْمًا ڏانهن روانو ڪري ڇڏيو ۽ مدينهءِ مُنوَّره زَادَهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَّ تَعْظِيْمًا ۾ سر مبارڪ کي ڪفن ڏيڻ کان پوءِ جنّتُ الْبقيع شريف ۾ حضرتِ سيّدَتُنا فاطمه زهراء يا حضرت سيّدُنا امام حسن مُجتَبيٰ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا جي پر ۾ دفن ڪيو ويو. ڪي چون ٿا تہ ڪربلا

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي ڏهه پيرا درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي سؤ رحمتون موڪليندو آهي. (طبراني)

جي قيدين چاليهه ڏينهن کان پوءِ ڪربلا ۾ اچي سر مبارڪ کي جسم مبارڪ سان ملائي دفن ڪيو، ڪن ماڻهن جو چوڻ آهي ته يزيد حڪم ڏنو هو ته "امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي سر مبارڪ کي شهرن ۾ ڦيرايو." ڦيرائڻ وارا جڏهن عسقلان پهتا ته اتان جي ماڻهن انهن کان وٺي دفن ڪري ڇڏيو. جڏهن عَسْقَلان تي يورپين جو قبضو ٿيو ته طلائع بن رزّيڪ جنهن کي صالح چوندا آهن ٽيهه هزار دينار ڏئي يورپين کان سر مبارڪ وٺڻ جي اجازت حاصل ڪئي ۽ فوج ۽ خادمن سان گڏ پيرين اگهاڑين اتان کان 8 جمادي الآخر سن 548 هـ آڇر جي ڏينهن مصر آندائين. ان وقت به سر مبارڪ جو رت تازو هو ۽ ان مان مشڪ جي خوشبوءِ اچي رهي هئي پوءِ ان سبز ريشم جي ٿيلهي ۾ آبنوسي ڪرسيءَ تي رکي ان جي هم وزن مُشْڪ ۽ عَنبر ۽ خوشبوءِ ان جي هينان ۽ چؤڏاري رکرائي ان تي مشهدِ حسيني نهرايو ويو **خان خَليلي** جي ويجهو مشهدِ حسيني مشهور آهي. (شامِ ڪربلا ص 246)

کس شقی کی ہے حکومت ہائے کیا اندھیر ہے
دن دہاڑے لُٹ رہا ہے کاروانِ اہلبیت

سر مبارڪ واري تربت جي زيارت

حضرتِ سيّدُنا شيخ عبدالفَتّاح بن ابي بڪر بن احمد شافِعي خلوتي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه پنهنجي رسالي "نورُالْعَين" ۾ نقل فرمائن ٿا: شيخُ الاسلام شمسُ الدّين لقاني قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبانی جيڪي پنهنجي وقت جا شيخ الشُّيوخ مالِڪيہ هئا، هميشہ مَشْهَد مبارڪ ۾ سر مبارڪ جي

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي هڪ پيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏهه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

زيارت لاءِ حاضر ٿيندا هئا ۽ فرمائيندا هئا ته حضرتِ امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جو سر مبارڪ هن ئي جڳهه تي آهي. حضرت سيّدُنا شيخ شهابُ الدّين حَنفي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه فرمائن ٿا: مون مشهدِ حسيني جي زيارت ڪئي پر مون کي شڪ ٿي رهيو هو ته سر مبارڪ هن جاءِ تي آهي يا نه؟ اوچتو مون کي ننڊ اچي وئي، مون خواب ۾ ڏٺو ته هڪ شخص نَقيب (يعني اعلان ڪرڻ وارو) سر مبارڪ وٽان نڪتو ۽ حضور پُرنُور شافع يومُ النُّشُور صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي حُجري مبارڪ ۾ حاضر ٿيو ۽ عرض ڪيائين: "يا رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم احمد بن حَلبي ۽ عبدالوهاب توهان جي شهزادي امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي سر مبارڪ جي مدفن (يعني دفن ٿيڻ واري جاءِ) جي زيارت ڪئي آهي. پاڻ صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمايو: اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ مِنْهُمَا وَاغْفِرْ لَهُمَا اي الله هنن بنهي جي زيارت کي قبول فرماءِ ۽ بنهي کي بخشي ڇڏ." حضرتِ سيّدُنا شيخ شهابُ الدّين حَنفي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه فرمائن ٿا ته ان ڏينهن کان مون کي يقين ٿي ويو ته حضرتِ امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جو سر مبارڪ هتي ئي تشريف فرما آهي پوءِ مون مرڻ تائين سر مبارڪ جي زيارت نه ڇڏي. (شامِ ڪربلا ص 247)

ان کی پاکی کا خدائے پاک کرتا ہے بیان
آیۂ تطہیر سے ظاہر ہے شانِ اہلبیت

سر مبارڪ مان سلام جو جواب

حضرتِ سيّدُنا شيخ خليل ابي الْحسن تمارسي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه سر مبارڪ جي زيارت جي لاءِ جڏهن مشهد مبارڪ وت حاضر ٿيندا هئا

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: توهان جتي به هجو مون تي درود پاڪ پڙهو توهان جو درود مون تائين پهچندو آهي. (طبراني)

تہ عرض ڪندا هئا: اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا اِبْنَ رَسُوْلِ الله ۽ فورًا جواب ٻُڌندا هئا: وَعَلَيْكَ السَّلَامُ يَا اَبَا الْحَسَن. هڪ ڏينهن سلام جو جواب نہ مليو، حيران ٿيا ۽ زيارت ڪري واپس موٽي آيا، ٻئي ڏينهن وري حاضر ٿي سلام ڪيائون تہ جواب مليو. عرض ڪيائون: يا سيّدي! ڪالهه جواب ڪان مشرف نہ ٿيس، ڇا سبب هو؟ فرمايائون: اي ابوالحسن! ڪالهه هن وقت مان پنهنجي نانا جان، رَحْمتِ عالميان صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي خدمتِ اقدس ۾ حاضر هئس ۽ ڳالهين ۾ مشغول هئس.

(شامِ ڪربلا ص 247)

جدا ہوتی ہیں جانیں جسم سے جاناں سے ملتے ہیں
ہوئی ہے کربلا میں گرم مجلس وصل و فرقت کی

حضرتِ سيّدُنا امام عبدُالوهاب شَعراني قُدِّسَ سِرُّهُ الرَّبَّانِي فرمائن ٿا: اهلِ كَشْفَ صُوفِي انهيءَ جا قائل آهن تہ حضرتِ سيّدُنا امامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جو سر مبارڪ هن ئي جڳهه تي آهي. شيخ ڪريمُ الدّين خلوتي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه فرمائن ٿا تہ مون رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي اجازت سان انهيءَ جڳهه جي زيارت ڪئي آهي. (ايضًا ص 248)

اِسی منظر پہ ہر جانب سے لاکھوں کی نگاہیں ہیں
اِسی عالم کو آنکھیں تک رہی ہیں ساری خلقت کی

سر مبارڪ جي عجيب برڪت

منقول آهي: مِصْر جي سلطان "مَلِكِ ناصِر" کي هڪ شخص جي باري ۾ اطلاع ڏنو ويو تہ هن شخص کي خبر آهي تہ هن محل ۾ خزانو ڪٿي دفن آهي پر ٻُڌائي نہ ٿو، سلطان ڳالهه مجرائڻ جي

www.dawateislami.net

لاءِ ان کي اذيَّت (يعني سخت سزا) ڏيڻ جو حڪم ڏنو. اذيَّت ڏيڻ تي مقرر شخص ان کي پڪڑي ۽ ان جي متي تي خَنَافِس يعني ڳُبريلا (هڪ قسم جا جيت) وڏا پوءِ قِرمِز (يعني ريشم جا جيت) وجهي ڪپڑو ٻَڌي چڏيو. اها خوفناڪ اذيَّت ۽ عُقُوبت آهي جو ان کي هڪ منٽ ۾ انسان برداشت نٿو ڪري سگهي. ان جو دماغ ڦاٽڻ لڳندو آهي ۽ اهو هڪدم راز ظاهر ڪري چڏيندو آهي. جيڪڏهن نہ ٻُڌائي تہ ڪجهہ ئي دير کان پوءِ تڙپي تڙپي مري ويندو آهي. اها سزا ان شخص کي ڪيترائي ڀيرا ڏني وئي پر ان کي ڪوبہ اثر نہ ٿيو بلڪ هر ڀيري اهي جيت مري ويندا هئا. ماڻهن ان جو سبب پُڇيو، تہ ان شخص ٻُڌايو تہ جڏهن حضرت امامِ عالي مقام، سيدُنا امام حسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جو سر مبارڪ هتي مصر ۾ تشريف فرما ٿيو هو. اَلْحَمْدُلِلّٰه عَزَّوَجَلَّ مون ان کي عقيدت سان پنهنجي متي تي ڪنيو هو، اها ان جي ئي برڪت ۽ ڪرامت آهي. (شامِ ڪربلا ص 248)

پھول زخموں کے کھلائے ہیں ہوائے دوست نے
خون سے سینچا گیا ہے گُل ستانِ اہلبیت

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

تڪليف ڏيندڙ جيت

معلوم ٿيو تہ بَرَڪت واري شيءِ کي عقيدت سان متي تي رکڻ ۾ ڪهڙي جهانن ۾ سعادت آهي. هن حڪايت ۾ راز ظاهر ڪرائڻ لاءِ جن جيتن جو ذڪر آهي انهن جي باري ۾ عرض آهي تہ خَنَافِس خُنْفَسَا جو جمع آهي جيڪو ناپاڪي ۽ چيٽي ۾ پيدا ٿيڻ وارو ڪاري

www.dawateislami.net

رنگ جو بن سگّن وارو هڪ جيت آهي، اُردو ۾ ان کي **ڪبريلا** چوندا آهن. قِرمز ننڍي چٽي جي برابر ڳاڙهي رنگ جي ريشم جي جيت کي چوندا آهن، جيڪو عام طور تي برسات جي ڏينهن ۾ ڪن جهنگن ۾ پيدا ٿيندو آهي. ان کي سُڪائي ان مان ريشم رنگڻ جو ڳاڙهو رنگ ناهيو ويندو آهي. ان جي دوا به نهندي آهي ۽ ان مان تيل به ڪيندا آهن. اردوءَ ۾ ان کي بير بهوٽي (۽ سنڌيءَ ۾ مِينهن وساڙو) چوندا آهن. اڳوٽي زماني ۾ ڏوهارين کان ڏوهه جو اعتراف ڪرائڻ لاءِ انهيءَ طريقي سان تڪليف ڏيندا هئا، جو مٿي تي هيٺان اهي گُبريلا ۽ مٿان قِرمِز وجهي بَڌي ڇڏيندا هئا، جيت چَڪُ هٽي مٿي ۾ سوراخ ڪري ڇڏيندا هئا، انهن سوراخن ۾ قِرمِز جا ٽڪرا ۽ انهن جي رطوبت وغيره داخل ٿي ويندي هئي جنهن سان دماغ جون رڳون ڦاٽي پونديون هيون. اها اهڙي ته ناقابلِ برداشت سزا هئي جو ڏوهاري جلدي ڏوهه جو اعتراف ڪري ونندو هو. ان لڳ ڪانداريندڙ دنياوي تڪليف جي تذڪري ۾ آخرت واري عذاب جي ياد آهي. آهه! انهن جيتن جي تڪليف يقيناً اسان مان ڪو هڪ سيڪنڊ جي لاءِ به برداشت نه ٿو ڪري سگهي ته قبر ۽ جهنّم ۾ نانگ جو ڏنگڻ ۽ وڇوئن جا ڏنگ پلا ڪير سهي سگهي ٿو! خدا نخواسته ڪنهن هڪ ننڍي گناهه تي ئي جيڪڏهن پڪڙ تي وئي ۽ فرض ڪريو رُڳو هڪ ئي وِڇون مٿي تي ويهاريو ويو ته اسان جو ڇا ٿيندو!

ڈنک مچھر کا بھی مجھ سے تو سہا جاتا نہیں　　قبر میں بچھو کے ڈنک کیسے سہوں گا یارب
عفو کر اور سدا کیلئے راضی ہوجا　　یہ کرم ہوگا تو جنت میں رہوں گا یارب

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي ڏهه ييرا صبح ۽ ڏهه ييرا شام درودِ پاڪ پڙهيو قيامت جي ڏينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي. (مجمع الزوائد)

سر مبارڪ جو چمڪڻ

هڪ روايت ۾ هي به آهي ته سر مبارڪ يزيدِ پليد جي خزاني ۾ ئي رهيو، جڏهن بنو اُمَيّه جي بادشاهه سُلَيمان بن عبدُالْمَلِک جي حڪومت جو دؤر (سن 96هـ کان سن 99 هـ) آيو ۽ کين معلوم ٿيو ته ان سر مبارڪ جي زيارت جي سعادت حاصل ڪئي، ان وقت سر مبارڪ جون مبارڪ هڏيون اڇي چانديءَ جيان چمڪي رهيون هيون، ان خوشبو لڳائي ۽ ڪفن ڏئي مسلمانن جي قبرستان ۾ دفن ڪرائي ڇڏيو. (تهذيب التهذيب ج 2 ص 326 دارالفكر بيروت)

چہرے میں آفتابِ نبوت کا نور تھا
آنکھوں میں شانِ صولتِ سرکارِ بُو تراب

رضاءِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جوراز

حضرتِ علامه ابنِ حَجَر هَيتمي مَكّي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي لکن ٿا ته سُلَيمان بن عبدُالْمَلِک جنابِ رسالتِ مآب صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي زيارت کان خواب ۾ مُشَرَّف ٿيا، ڏٺائون ته شهنشاهِ رسالت صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم سندن تي لطف ۽ ڪرم فرمائي رهيا آهن، صبح جو انهن حضرت سيّدُنا حسن بصري رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ کان ان خواب جي تعبير پُڇي، پاڻ فرمايائون: شايد تو آلِ رسول سان ڪا پلائي ڪئي آهي. عرض ڪيائين: جي ها! مون حضرتِ سيّدُنا امامِ عالي مقام، امامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جي سر مبارڪ کي يزيد جي خزاني ۾ ڏٺو ته ان کي پنجن ڪپڙن جو ڪفن ڏئي پنهنجي ساڻين سان ان تي نماز پڙهي ڪري ان کي دفن ڪيو آهي. حضرت سيّدُنا حسن بصري رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ

www.dawateislami.net

فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن ڪتاب ۾ مون تي درودِ پاڪ لکيو تہ جيستائين منهنجو نالو ان ڪتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪ ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا. (طبراني)

فرمايو: توهان جو اهو ئي عمل محبوب صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي راضپي جو سبب بڻيو آهي. (الصواعقُ المحرقة ص 199)

مصطفےٰ عزت بڑھانے کیلئے تعظیم دیں
ہے بلند اقبال تیرا دُود مانِ اہلبیت

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

مختلف مَشهدن جي وضاحت

خطيبِ پاڪستان، واعظِ شيرين بيان حضرتِ مولانا الحاج الحافظ محمد شفيع اوڪاڙوي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي پنهنجي تاليف "**شام ڪربلا**" ۾ تحرير فرمائن ٿا: سر مبارڪ جي باري ۾ مختلف روايتون آهن ۽ مختلف جڳهن تي مَشهد نهيل آهن تہ هي بہ ٿي سگهي ٿو تہ انهن روايتن جو تعلُّق ڪجهہ سرن سان هجي ڇو تہ يزيد وٽ تمام شهداءِ اهلبيت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جا مٿا مبارڪ موڪليا ويا هئا، تہ ڪو سر ڪٿي ۽ ڪو سر ڪٿي دفن ٿيو ۽ نسبت حُسن عقيدت جي سبب يا ڪنهن ٻئي سبب ڪان صرف امامِ حُسين رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جي طرف ڪئي وئي هجي. وَاللهُ اَعْلَمُ بِحَقِيْقَةِ الْحَال (شامِ ڪربلا ص 249)

بخشش ڪان مايوسي جي ڏڪائيندڙ حڪايت

حضرت سيّدُنا ابو محمد سُلَيمان الْاَعْمَش كُوفي تابِعي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي فرمائن ٿا مان حج لاءِ بيت الله حاضر ٿيس، طواف جي دؤران هڪ شخص کي ڏٺو جيڪو ڪعبي جي غلاف سان چنبڙي اهو چئي رهيو هو: "يا الله عَزَّوَجَلَّ! مون کي بخشي ڇڏ ۽ مان گمان ڪريان ٿو

www.dawateislami.net

تہ تون مون کي نہ بخشيندين.“ مان ان جي انهيءَ عجيب دعا تي ڏاڍو حيران ٿيس تہ سُبْحٰنَ اللهِ الْعَظِيْم آخر ان جو اهڙو ڪهڙو گناهہ آهي جنهن جي بخشش جي هن کي اُمّيد ناهي، پر مان طواف ۾ مصروف رهيس، ٻئي ڦيري ۾ ٻُڌو تہ هو اهو ئي چئي رهيو هو، منهنجي حيرانيءَ ويتر وڌي. مون طواف کان فارغ ٿي ڪري ان کي چيو: تون اهڙي عظيم جڳهہ تي آهين جتي وڏي کان وڏو گناهہ بہ بخشيو ويندو آهي تہ جيڪڏهن تون اللہ عَزَّوَجَلَّ کان بخشش ۽ رحمت گهرين ٿو تہ ان کان اميد بہ رک ڇو تہ هو وڏو رحيم ۽ ڪريم (جَلَّ جَلَالُه) آهي، ان شخص چيو: اي اللہ جا ٻانها تون ڪير آهين؟ مون چيو: مان ابنِ سُلَيمان اَلْاَعْمَش آهيان! ان منهنجو هٿ پڪڙيو ۽ مون کي هڪ طرف وٺي ويو ۽ چوڻ لڳو: منهنجو گناهہ تمام وڏو آهي، مون چيو: ڇا تنهنجو گناهہ، جبلن، آسمانن، زمينن ۽ عرش کان بہ وڏو آهي؟ چوڻ لڳو: ها منهنجو گناهہ تمام وڏو آهي. افسوس! اي سُلَيمان! مان انهن ستر بدنصيب ماڻهن مان آهيان جن حضرتِ سيّدُنا امامِ عالي مقام امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي سر مبارڪ کي يزيدِ پليد وٽ آندو هو، يزيدِ پليد ان سر مبارڪ کي شهر کان ٻاهر لڙڪائڻ جو حڪم ڏنو. پوءِ وري ان جي حڪم سان لاٿو ويو ۽ سون جي ٿالهہ ۾ رکي ان کي سمهڻ واري ڪمري (Bed Room) ۾ رکيو ويو. آڌي رات جو يزيدِ پليد جي زال جي اک کُلي تہ ان ڏٺو تہ امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي سر مبارڪ کان وٺي آسمان تائين هڪ نوراني شعاع چمڪي رهيو آهي! اهو ڏسي هوءَ سخت خوفزده ٿي ۽ ان يزيدِ

www.dawateislami.net

پليد كي جاڳايو ۽ چيائين: اتي ڏس مان هڪ عجيب ۽ غريب منظر ڏسي رهي آهيان. يزيد ۾ ان روشنيءَ كي ڏٺو ۽ خاموش رهڻ جي لاءِ چيو، جڏهن صبح ٿيو تہ ان سر مبارڪ كيرائي هڪ عمده قسم جي سبز ڪپڙي جي خيمي ۾ ركرائي ڇڏيو ۽ ان جي نگراني جي لاءِ ستر ماڻهو مقرر ڪري ڇڏيا، مان ۾ انهن ۾ شامل هئس، پوءِ اسان كي حكم ٿيو تہ وجو كاڏو كائي اچو. جڏهن سج لهي ويو ۽ كافي رات گذري وئي تہ اسان سمهي پياسين، اوچتو منهنجي اك كُلي وئي، چا تو ڏسان تہ آسمان تي هڪ وڏو ڪكر چانيل آهي ۽ ان مان گجگوڙ ۽ پَرن جي ڦڙڦڙاهٽ جو آواز اچي رهيو آهي پوءِ اهو ڪكر ويجهو ٿيندو ويو ايتري تائين جو زمين سان ملي ويو ۽ ان مان هڪ مرد ظاهر ٿيو، جنهن تي جنّت جا ۾ حُلّا (يعني جنّتي پوشاڪ) هئا ۽ ان جي هٿ ۾ هڪ گلم ۽ كُرسيون هيون، ان اهو گلم وڇائي ۽ ان تي كُرسيون ركي ڇڏيون ۽ پُكارڻ لڳو: اي ابو البشر! اي آدم عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام تشريف كٽي اچو. هڪ نهايت حسين ۽ جميل بزرگ تشريف كٽي آيا ۽ سر مبارڪ وٺ بيهي ڪري فرمايائون: "سلام هجي توتي اي الله جا ولي! سلام هجي توتي اي بقية الصالحين! زندهه رهين تون سعيد ٿي، قتل ٿئين تون طريد يعني خلف (پويان ايندڙ) ٿي ڪري، اُجارو رهين ايتري تائين جو الله عَزَّوَجَلَّ توكي اسان سان ملائي ڇڏيو. الله عَزَّوَجَلَّ توتي رحم فرمائي ۽ تنهنجي قاتل جي لاءِ بخشش ناهي تنهنجي قاتل جي لاءِ سياڻي قيامت جي ڏينهن دوزخ جو تمام بُرو نكاٽو آهي."

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي درود شريف نه پڙهي ته ماڻهن مان اهو ڪنجوس ترين شخص آهي. (ترغيب و ترهيب)

اهو فرمائي اتان هٽيا ۽ انهن ڪُرسين مان هڪ ڪُرسي تي تشريف فرما ٿي ويا، پوءِ ٿوري دير کان پوءِ هڪ ٻيو ڪڪر آيو اهو به اهڙي طرح زمين سان ملي ويو ۽ مون ٻُڌو ته هڪ مُنادي ندا ڪئي: "اي نبي الله! اي نوح عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام! تشريف ڪٽي اچو. اوچتو هڪ حسين ۽ جميل نوراني چهري وارا بزرگ به جنّتي لباس پهريل تشريف ڪٽي آيا ۽ انهن به اهي ئي لفظ ارشاد فرمايا ۽ هڪ ڪرسيءَ تي ويهي رهيا، پوءِ هڪ ٻيو ڪڪر آهيو ۽ ان مان حضرتِ سيدُنا ابراهيم خليل الله عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ظاهر ٿيا، انهن به اهي ئي لفظ ارشاد فرمايا پوءِ هڪ ڪرسيءَ تي ويهي رهيا، اهڙي طرح حضرتِ سيدُنا موسيٰ ڪليمُ الله عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ۽ حضرت عيسيٰ روح الله عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام تشريف ڪٽي آيا، انهن به اهي ئي لفظ ارشاد فرمائي ڪُرسين تي جلوه افروز ٿي ويا پوءِ هڪ وڏو ڪڪر آيو ان مان حضرت سيدُنا و مولانا محمد مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ۽ حضرتِ سيّدَتُنا بيبي فاطمه ۽ حضرتِ سيدُنا حسن مجتبيٰ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا ۽ ملائڪ ظاهر ٿيا. پهريان مديني جا سلطان، رَحْمتِ عالَميان، سرورِ ذيشان صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم سر مبارڪ وٽ تشريف فرما ٿيا ۽ سر مبارڪ کي سيني سان لڳايائون ۽ تمام گهٽو رُنا پوءِ حضرت سيّدَتُنا بيبي فاطمه رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا کي ڏنائون، انهن به سيني سان لڳايو ۽ تمام گهٽو رُنيون. پوءِ حضرتِ سيّدُنا آدم صَفِيُّ الله عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام نبي رَحْمت، شفيعِ امّت، شَهَنشاهِ نُبُوَّت، تاجدارِ رِسالت صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم وٽ اچي هيئن تعزِيَّت ڪئي:

www.dawateislami.net

اَلسَّلَامُ عَلَى الْوَلَدِ الطَّيِّبِ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْخَلْقِ الطَّيِّبِ،
اَعْظَمَ اللّٰهُ اَجْرَكَ وَاَحْسَنَ عَزَاءَكَ فِيْ اِبْنِكَ الْحُسَيْنِ

سلام هجي پاڪيزه فطرت ۽ خصلت واري پاڪ فرزند تي، **الله** عَزَّوَجَلَّ توهان کي تمام گهٽو ثواب عطا فرمائي ۽ توهان جي شهزادي **حُسين** رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ (جي هن امتحان) ۾ احسن يعني بهترين صبر ڏئي.

اهڙي طرح حضرتِ سيّدُنا نوح نجيّ **الله** عَلٰی نَبِیِّنَا وَ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام، حضرتِ سيّدُنا ابراهيم خليل **الله** عَلٰی نَبِیِّنَا وَ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام حضرتِ سيّدُنا موسيٰ كليم **الله** عَلٰی نَبِیِّنَا وَ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام حضرتِ سيّدُنا عيسيٰ روح **الله** عَلٰی نَبِیِّنَا وَ عَلَیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام به تعزيّت فرمائي. پوءِ سرڪارِ والا تبار، شهنشاهِ اَبرار صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ڪجهه ڪلمات ارشاد فرمايا پوءِ هڪ ملائڪ سرڪارِ مدينه، سلطانِ باقرينه صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي ويجهو اچي عرض ڪيو: اي ابو القاسم! (صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) (هن پيانڪ واقعي سان) اسان جون دليون ٽڪرا ٽڪرا ٿي ويون آهن، مان آسمانِ دنيا تي مُوَكَّل (يعني مقرر) آهيان، **الله** تعاليٰ مون کي توهان جي اطاعت جو حڪم ڏنو آهي، جيڪڏهن توهان مون کي حڪم فرمايو تہ مان انهن ماڻهن تي آسمان کيرايان ۽ انهن کي تباهه ۽ برباد کريان پوءِ هڪ ٻئي ملائڪ اچي عرض ڪيو: اي ابوالقاسم (صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم)! مان درياڻن تي مُوَكَّل آهيان، **الله** تعاليٰ مون کي توهان جي اطاعت جو حڪم ڏنو آهي جيڪڏهن توهان فرمايو تہ مان انهن تي طوفان برپا ڪري انهن کي تباهه ۽ برباد ڪري ڇڏيان. سرڪارِ مدينه صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمايو: اي فرشتو! ائين نہ ڪريو. حضرتِ سيدُنا امام حسن مجتبيٰ

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نہ پڙهيو ان جفا ڪئي. (عبدالرزاق)

رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ (سُتل چوڪيدارن ڏانهن اشارو ڪندي بارگاهِ رسالت صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ۾) عرض ڪيو: نانا جان! هي جيڪي سُتل آهن ۽ اهي ئي اهي ماڻهو آهن جيڪي منهنجي ياءُ (حسين) رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي سر مبارڪ کي ڪٽي آيا آهن ۽ اهي نگراني تي بہ مقرر آهن تہ نبيّ پاڪ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمايو: "اي منهنجي ربّ (عَزَّوَجَلَّ) جا فرشتو منهنجي پٽ جي قتل جي بدلي ۾ انهن کي قتل ڪري ڇڏيو" تہ خدا جو قسم! مون ڏٺو تہ ڪجهہ ئي گهڙين ۾ منهنجا سي ساٿي ذبح ڪيا ويا، پوءِ هڪ فرشتو مون کي ذبح ڪرڻ لاءِ وڌيو تہ مون پڪاريو: اي ابو القاسم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! مون کي بچايو مون تي رحم فرمايو، الله عَزَّوَجَلَّ اوهان تي رَحْم فرمائي تہ پاڻ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرشتي کي فرمايو: هن کي ڇڏي ڏيو پوءِ پاڻ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم منهنجي پرسان اچي فرمايو: تون انهن ستر ماڻهن مان آهين جيڪي سر ڪٽي آيا هئا؟ مون عرض ڪيو: جي ها! پوءِ پاڻ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم پنهنجو هٿ مبارڪ منهنجي ڪلهي ۾ وجهي مون کي منهن پر ڪيرائي ڇڏيو ۽ فرمايائون: "الله عَزَّوَجَلَّ توتي رحم نہ ڪري ۽ نہ توکي بخشي، الله عَزَّوَجَلَّ تنهنجي هڏين کي جهنم جي باهہ ۾ ساڙي." تہ اهو سبب آهي جو مان الله عَزَّوَجَلَّ جي رحمت کان نا اُميد آهيان. حضرتِ سيّدُنا اَعْمش رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه اهو بُڌي فرمايو: "او بدبخت! مون کان پري تي ڪٽي تنهنجي ڪري مون تي بہ عذاب نہ نازل ٿي وجي." (شامِ ڪربلا ص267 کان 270)

باغِ جنت چھوڑ کر آئے ہیں محبوبِ خدا
اے زہے قسمت تمہاری گشتگانِ اہلبیت

www.dawateislami.net

فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: ان شخص جو نڪ متيءَ ۾ ملي، جنهن وٽ منهنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي درودِ پاڪ نه پڙهي. (حاڪم)

حب جاهه ۽ مال

منا منا اسلامي ڀائرو! حبّ جاهه ۽ مال (يعني شهرت ۽ دولت جي محبت) تمام گهٽو وَبال آهي، منهنجي پياري پياري آقا، مديني واري مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جن جو فرمانِ معظم آهي: "ٻه بُکيا بکهڙ بکرين ۾ ڇڏيا وڃن (تہ) اهي ايترو نقصان ناهن پهچائيندا جيترو دولت ۽ مرتبي جي لالچ انسان جي دين کي نقصان پهچائيندي آهي."

(سنن ترمذي ج 4 ص 166 حديث 2383)

يزيد پليد مال، ملڪيت ۽ شهرت جي مَحَبَّت جي ئي ڪري ڪربلا جي ڀيانڪ واقعي ٽيڙ جو سبب بڻيو. ان ظالم بدانجام کي امامِ عالي مقام سيّدُنا امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ و ارضاه جي ذاتِ گرامي کان پنهنجي اقتدار کي خطرو محسوس ٿيندو هو. حالانڪ سيّدُنا امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ کي ناپائيدار دنيا جي اقتدار سان ڪهڙو تعلق! پاڻ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ تہ ڪالهه به امتِ مسلمه جي دلين جا تاجدار هئا، اڄ به آهن ۽ قيامت تائين رهندا.

نہ ہی شمر کا وہ سِتم رہا، نہ یزید کی وہ جفا رہی
جو رہا تو نامِ حسین کا، جسے زندہ رکھتی ہے کربلا

يزيد جو عبرتناڪ موت

حضرتِ سيّدُنا حسن بصري رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ جن کان مرسلاً مروي آهي: حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيْئَةٍ يعني دنيا جي محبت هر بُرائيءَ جي پاڙ آهي. (الجامع الصغير للسيوطي ص 223 حديث 3662 دارالكتب العلمية بيروت)

يزيدِ پليد جي دل جيئن تہ ناپائيدار دنيا جي مَحَبَّت سان پريل

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جيڪو مون تي درود پاڪ پڙهڻ وساري ويٺو اهو جنّت جو رستو ڀُلجي ويو. (طبراني)

هئي، ان لاءِ هو شهرت ۽ اقتدار جي هَوَس ۾ گرفتار ٿي ويو. پنهنجي انجام کان غافل ٿي ان امامِ عالي مقام ۽ سندس ساٿين عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جي بي گناهه قتل سان پنهنجي هٿن کي رنگيو، جنهن اقتدار جي خاطر ان ڪربلا ۾ ظلم ۽ ستم جا پهاڙ ڪيرايا اهو اقتدار ان جي لاءِ ڪجهه وڌيڪ ئي ناپائيدار ثابت ٿيو. بدنصيب يزيد صرف ٿي سال ڇهه مهينا حڪومت جي تخت تي شيطنت (يعني شرارت ۽ خباثت) ڪري ربيع النور شريف سن 64 هـ جو شام ملڪ جي شهر "حَمِص" جي علائقي حُوّارين ۾ 39 سالن جي عمر ۾ مري ويو. (الكامل في التاريخ ج 3 ص 464 دارالكتب العلمية بيروت)

يزيدِ پليد جي موت جو هڪ سبب اهو بہ ٻُڌايو وڃي ٿو تہ هو هڪ رومي نسل جي چوڪريءَ جي عشق ۾ گرفتار ٿي ويو هو پر اها چوڪريءَ اندروني طور تي ان کان نفرت ڪندي هئي، هڪ ڏينهن عياشي ڪرڻ جي بهاني ان يزيد کي پري ويراني ۾ اڪيلو گهرايو. اتان جي ڏڏين هوائن يزيد کي بدمست ڪري ڇڏيو، اها نوجوان چوڪريءَ يزيد کي هي چوندي تہ جيڪو بي غيرت ۽ ڪميٽو پنهنجي نبيءَ جي ڏوهٽي جو غدار هجي اهو منهنجو ڪٽي وفادار ٿي سگهي ٿو، تيز چمڪدار خنجر جا لڳاتار وار ڪري چيري ڦاڙي ان کي اتي ئي اڌلي ڇڏيائين. ڪجهه ڏينهن تائين ان جو لاش ڪانوَن ۽ سِرٹُن جي دعوت ۾ رهيو، آخرڪار ڳولينديِ ڳولينديِ ان جا نوڪر چاڪر اتي پهتا ۽ ڪڏ ڪوٽي ان جي ڏپ ڪري ويل لاش کي اتي ئي لٽي آيا. (اوراقِ غم ص 550)

www.dawateislami.net

وہ تخت ہے کس قبر میں وہ تاج کہاں ہے؟
اے خاک بتا زورِ یزید آج کہاں ہے؟

ابنِ زياد جو عبرت ناڪ انجام

يزيدِ پليد جي بدمعاشن جو اهو ٽولو جنهن ميدانِ ڪربلا ۾ گلشنِ رسالت جي مدني گلن کي رت ۾ مٽيءَ ۾ تڙپايو هو، انهن جو به عبرتناڪ انجام ٿيو، يزيدِ پليد کان پوءِ سپ کان وڏو ڏوهاري ڪوفي جو گورنر عبيدالله ابن زياد هو، انهيءَ ڪميٽي جي حڪم تي امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ۾ سندن اهلبيتِ ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان کي ظلم ۽ ستم جو نشانو بڻايو ويو هو. دنيا جي ڏوکي جو تماشو ڏسو ته مختار ثقفي جي ترڪيب سان ابراهيم بن مالِڪ اشتر جي فوج جي هٿان فُرات درياءَ جي ڪناري صرف 6 سالن کان پوءِ يعني 10 محرم الحرام سن 67 هـ ۾ ابنِ زياد ڪميٽي کي انتهائي ذلت سان ماريو ويو! سپاهين ان جي سِسي لاهي ابراهيم کي پيش ڪئي ۽ ابراهيم مُختار وٽ ڪوفي موڪلي ڏني. (سوانح ڪربلا ص 123 ملخصًا)

جب سرِ محشر وہ پوچھیں گے بُلا کے سامنے
کیا جواب جرم دوگے تم خدا کے سامنے

ابنِ زياد جي نڪ ۾ نانگ

دارالامارات ڪوفي کي سينگاريو ويو ۽ انهيءَ جڳهه تي ڪميٽي ابنِ زياد جي ناپاڪ مُنڊي رکي وئي جتي 6 سال اڳ امامِ عالي مقام جو سر مبارڪ رکيو ويو هو، ان بدنصيب تي روئڻ

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي هڪ ڀيرو درود پاڪ پڙهيو الله تعاليٰ ان تي ڏهه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

وارو ڪو بہ نہ هو، بلڪ ان جي موت تي جشن ملهايو پئي ويو. (سوانح ڪربلا ص 123) صحيح حديث ۾ عِماره بن عُمَير رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ کان روايت آهي تہ جڏهن عبيدالله ابنِ زياد جي مُنڊي سندس ساٿين جي مُنڊين سميت آڻي رکي وئي تہ مان انهن وٽ ويس، اوچتو گوڙ ٻيو: "آيو، آيو" مون ڏٺو تہ هڪ نانگ اچي رهيو آهي، سڀني مُنڊين جي وچ مان ٻيندو ابنِ زياد جي (ناپاڪ) ناسن ۾ داخل ٿي ويو ۽ ٿوري دير ترسي هليو ويو ايتري تائين جو غائب ٿي ويو، وري گوڙ ٻيو: "آيو، آيو" ۽ يا ٿي پيرا ائين ئي ٻيو.

(سنن ترمذي ج 5 ص431 حديث 3805 دارالفكر بيروت)

ابنِ زياد، ابنِ سَعد، شِمر، قَيس بن اَشْعَث ڪندي، خَولي ابنِ يزيد، سنان ابنِ انَس نَخعي، عبدالله ابنِ قَيس، يزيد بن مالِک ۽ باقي اهي سڀ بد بخت جيڪي حضرت سيّدُنا امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي قتل ۾ شريڪ هئا ۽ ڪوشش ڪرڻ وارا هئا. (اهي) طرح طرح جي اَذِيّتن سان قتل ڪيا ويا ۽ انهن جا لاش گهوڙن جي سُنبن سان چِٽرايا ويا. (سوانح ڪربلا ص 158)

کب تلک تم حکومت پہ اِتراؤ گے　　کب تک آخر غریبوں کو تڑپاؤ گے
ظالمو! بعد مرنے کے پچتاؤ گے　　تم جھنم کے حق دار ہوجاؤ گے

سچ آهي تہ بري ڪم جو انجام بروآهي

مختار ثقفيءَ چوندي چوندي يزيدين کي ماريو، ظالمن کي ڪهڙي خبر تہ شهيدن جو رت رنگ لائيندو ۽ سلطنت جا پُرزا اڏي ويندا. هر اهو شخص جيڪو امامِ پاڪ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي قتل ۾ شريڪ

www.dawateislami.net

ٿيو آهي مختلف عذابن سان ماريو ويندو، اهو ئي فرات جو ڪنارو هوندو، اهو ئي عاشوري جو ڏينهن، اها ئي ظالمن جي قوم هوندي ۽ مختار جا گهوڑا انهن کي لتاڙيندا هوندا. انهن جي جماعتن جي گهٽائي انهن کي ڪم نه ايندي، انهن جا هٿ پير ڪٽيا ويندا، گهر ڦُريا ويندا، قاهيون ڏنيون ويندیون، لاش بدبوءِ ڪري ويندا ۽ دنيا ۾ هر شخص انهن کي ٺُڪون هڻندو، انهن جي مرڻ تي خوشي ملهائي ويندي. جنگ جي ميدان ۾ جيتوڻيڪ انهن جو تعداد هزارن جو هوندو پر اهي همت هاري ڪڙڻ جيان پَڄي ويندا، ڪوئن ۽ ڪُتن جيان انهن کي جان بچائڻ مشڪل ٿي پوندي، جتي ڏَنا ويندا ماريا ويندا. دنيا ۾ ۽ قيامت ۾ به انهن تي نفرت ۽ ملامت ڪئي ويندي.
(سوانح ڪربلا ص 125)

دیکھتے ہیں یہ دن اپنے ہی ہاتھوں کی بدولت
سچ ہے کہ بُرے کام کا انجام بُرا ہے

مختار نبوت جي دعويٰ ڪري ڇڏي

مٹا مٹا اسلامي پائرو! پنهنجي باري ۾ اللہ عَزَّوَجَلَّ جي خفيہ تدبير کي ڪير به نه ٽو ڄاڻي ته ڇا آهي. مُختار ثَقفي جنهن امامِ حسين جي قاتلن کي چونڊي چونڊي ماريو ۽ امام حُسين سان محبت ڪندڙن جون دليون خوش ڪيون پر ان تي ازلي بدبختي غالب اچي وئي ۽ ان نبوت جي دعويٰ ڪري ڇڏي ۽ چوڻ لڳو ته مون وٽ وحي ايندي آهي. (الصواعقُ المحرقه ص 198)

وسوسو: ايڏو زبردست محبِ اهلبيت ڪيئن گمراهه ٿي مُرتَد ٿي

www.dawateislami.net

سگهي ٿو؟ ڇا ڪنهن ڪوڙي نبيءَ کي به اهڙا شاندار ڪارناما ڪرڻ جي توفيق حاصل ٿي سگهي ٿي؟

وسوسي جو علاج: اللّٰه عَزَّوَجَلَّ بي نياز آهي. ان جي خفيہ تدبير کان اسان سيني کي ڍڪ گهرجي جو نہ ڇاڻ اسان جو ڇا ٿيندو! " ڏسو! شيطان تمام وڏو عالم، فاضل، عابد ۽ زاهد هو. ان هزارين سال عبادت ڪئي هئي پر ازلي بدبختي غالب آئي ۽ اهو ڪافر ۽ ملعون ٿي ويو. بَلْعَم بن باعُورا به تمام وڏو عالم، عابد، زاهد ۽ مُسْتَجَابُ الدَّعوات هو. ان کي اسم اعظم جو علم هو، پنهنجي جڳهہ تي ويهي روحانيّت جي سبب عرشِ عظيم کي ڏسي ونندو هو پر ازلي بدبختي جڏهن غالب اچي ويس تہ بي ايمان ٿي مري ويو ۽ ڪُتي جي شڪل ۾ جهنّم ۾ داخل ٿيندو. ابن سقا جيڪو ذهين ترين عالم ۽ مُناظر هو پر وقت جي غوث جي بي ادبي ڪيائين، آخرڪار عيسائي شهزاديءَ جي عشق ۾ مبتلا ٿي عيسائي مذهب قبول ڪرڻ کان پوءِ ذلت جي موت مئو.

اللّٰه تعاليٰ پنهنجي حبيب حضرتِ محمّدِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم کي وحي فرمائي تہ مون يحييٰ بن زڪريا (عَلَيْهِمَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) جي قتل جي بدلي ۾ ستر هزار ماڻهو ماريا هئا ۽ تنهنجي ڏوهٽي جي بدلي ۾ ان کان ٻيڻا ماريندس. (المستدرک للحاکم ج 3 ص 485 حديث 4208)

تاريخ شاهد آهي تہ حضرت يحييٰ بن زڪريا عَلَيْهِمَا الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جي ناحق خون جي بدلي ونڍ لاءِ اللّٰه تعاليٰ بَخْتِ نَصر جهڙي ظالم کي مقرر ڪيو جيڪو خدائي دعويٰ ڪندو هو. اهڙيءَ طرح حضرتِ

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم مون تي درود شريف پڑهو الله تعاليٰ توهان تي رحمت موڪليندو.
(ابن عدي)

امامِ عالي مقام رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي ناحق قتل جو بدلو ونڻ جي لاءِ الله تعاليٰ مختار ثقفي جهڙي ڪذاب (يعني سپ ڪان وڏي ڪوڙي) کي مقرر ڪيو. (شامِ ڪربلا ص 285)

الله تعاليٰ پنهنجون مصلحتون پاڻ ئي ڄاڻي ٿو. هو پنهنجي مشيَّت سان ظالمن جي ذريعي بہ ظالمن کي تباهہ ڪندو آهي. جيئن تہ انين سيپاري سورة الانعام جي آيت نمبر 129 ۾ ارشاد آهي:

وَ كَذٰلِكَ نُوَلِّیْ بَعْضَ الظّٰلِمِیْنَ بَعْضًۢا بِمَا كَانُوْا یَكْسِبُوْنَ ﴿۱۲۹﴾

ترجموڪنزالايمان: ۽ اهڙي طرح اسان ظالمن مان هڪڙن کي ٻين تي مُسَلَّط ڪندا آهيون. سندن ڪرتوتن جي بدلي.

حضور پُر نور، شافِعِ يومُ النُّشُور صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جن فرمائن ٿا: "بيشڪ الله (عَزَّوَجَلَّ) هن دينِ اسلام جي مدد فاجِر يعني بدڪار ماڻهوءَ جي ذريعي سان بہ ڪرائيندو آهي."

(صحيح بخاري ج 2 ص 328 حديث 3062 دارالكتب العلمية بيروت)

الله جي خفيہ تدبير کان ڊڄڻ گهرجي

اسان کي هر وقت الله عَزَّوَجَلَّ جي خفيہ تدبير کان ڊڄندو رهڻ گهرجي پنهنجي علميّت، شان و شوڪت ۽ جسماني طاقت تي غُرور کان بچڻ ۽ چاپلوسي ۽ تڪبُّر کان پرهيز ڪرڻ ضروري آهي جو خبر ناهي تہ علمِ الاهي عَزَّوَجَلَّ ۾ اسان جو ڪهڙو مقام هجي؟ ڪٿي ائين نہ ٿئي جو ايمان برباد ٿي وڃي. ايمان جي حفاظت جي لاءِ فڪرمند ٿيڻ جو ذهن بڻائڻ، عشقِ مصطفيٰ ۽ حبِ صحابہ و اهلبيت عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان حاصل ڪرڻ، ديني معلومات وڌائڻ، پنهنجو پاڻ کي بُراين

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن مون تي ڏهه ييرا صبح ۽ ڏهه ييرا شام درود پاڪ پڙهيو قيامت جي ڏينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي. (مجمع الزوائد)

ڪان بچائڻ، نيڪيون اپنائڻ ۽ خوب ثواب ڪمائڻ جي خاطر سيني اسلامي ڀائرن کي گهرجي ته هر مهيني گهٽ ۾ گهٽ ٽن ڏينهن جي لاءِ دعوتِ اسلامي جي سنّتن جي تربيت جي مدني قافلن ۾ عاشقانِ رسول سان گڏ سنّتن ڀريو سفر فرمائن. اسلامي ڀائر روزانو فڪرِ مدينہ جي ذريعي 72 مدني انعامات ۽ اسلامي پينرون 63 مدني انعامات جو ڪارڊ پري پنهنجي تنظيمي ذميدار کي جمع ڪرائين.

يا الله عَزَّوَجَلَّ **شاهِ خيرالانام** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم، **صحابهءِ ڪرام**، شهيدِ مظلوم امامِ عالي مقام ۽ سيني ڪربلا جي شهيدن ۽ قيدين عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان جو واسطو، اسان جو ايمان سلامت رک. اسان کي قبر ۽ حشر ۾ ايمان بخش ۽ اسان جي بي حساب مغفرت فرماءِ، **يا الله** عَزَّوَجَلَّ! اسان کي زيرِ گنبد خَضرا، جلوهءِ محبوب صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ۾ ايمان ۽ عافيّت سان شهادت، جنّت البَقِيع ۾ مدفن ۽ جنّتُ الفِردوس ۾ پنهنجي پياري حبيب صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو پاڙو نصيب فرماءِ.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

مشکلیں حل کر شہِ مشکل کشا کے واسطے
کر بلائیں رد شہیدِ کربلا کے واسطے

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

مرد جي لاءِ سپ کان وڏو وظيفو

تڪبيرِ اوليٰ سان پنج وقت مسجد جي پهرين صف ۾ باجماعت نماز پڙهڻ آهي.

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن ڪتاب ۾ مون تي درودِ پاڪ لکيو تہ جيستائين منهنجو نالو ان ڪتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪ ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا. (طبراني)

۞ عاشورا جا فضائل ۞

"يا شهيد ڪربلا ٿئي دور هر رنج، بلا" جي پنجويهه اکرن جي نسبت سان عاشوري جون 25 خصوصيتون

﴿1﴾ 10 مُحرَّمُ الْحرام عاشوري جي ڏينهن حضرت سيّدُنا آدم صفي الله عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جي توبهہ قبول ڪئي وئي ﴿2﴾ انهيءَ ڏينهن ڪين پيدا ڪيو ويو ﴿3﴾ انهيءَ ڏينهن ڪين جنّت ۾ داخل ڪيو ويو ﴿4﴾ انهيءَ ڏينهن عرش ﴿5﴾ ڪرسي ﴿6﴾ آسمان ﴿7﴾ زمين ﴿8﴾ سج ﴿9﴾ چند ﴿10﴾ ستارا ۽ ﴿11﴾ جنّت پيدا ڪيا ويا ﴿12﴾ انهيءَ ڏينهن حضرت سيّدُنا ابراهيم خليل الله عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام پيدا ٿيا ﴿13﴾ انهيءَ ڏينهن ڪين باهہ ڪان چوٽڪارو مليو ﴿14﴾ انهيءَ ڏينهن سيّدُنا موسيٰ ڪليم الله عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ۽ سندن امت کي چوٽڪارو مليو ۽ فرعون پنهنجي قوم سميت غرق ٿيو ﴿15﴾ انهي ڏينهن حضرت سيّدُنا عيسيٰ روح الله عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام پيدا ڪيا ويا ﴿16﴾ انهيءَ ڏينهن آسمان ڏانهن ڪين ڪنيو ويو ﴿17﴾ انهيءَ ڏينهن حضرت سيّدُنا نوح عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جي ٻيڙي جُودي جبل تي بيني ﴿18﴾ انهيءَ ڏينهن حضرت سيّدُنا سُلَيمان عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام کي هڪ مُلکِ عظيم عطا ڪيو ويو ﴿19﴾ انهيءَ ڏينهن حضرت سيّدُنا يونس عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام مڇيءَ جي پيٽ مان ڪڍيا ويا ﴿20﴾ انهيءَ ڏينهن حضرت سيّدُنا يعقوب عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جي نظر جي ڪمزوري دور ٿي ﴿21﴾ انهيءَ ڏينهن حضرت سيّدُنا يوسف عَلٰى نَبِيِّنَا

www.dawateislami.net

فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جيڪو جمعي جي ڏينهن مون تي درود شريف پڙهندو آءٌ قيامت جي ڏينهن ان جي شفاعت ڪندس. (ڪنزالعمال)

وَ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام اونهي ڪوهه مان ڪڍيا ويا ﴿22﴾ انهيءَ ڏينهن حضرتِ سيّدُنا ايوب عَلٰى نَبِيِّنَا وَ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام جي تڪليف دور ڪئي وئي ﴿23﴾ آسمان کان زمين تي سيءِ کان پهرين برسات انهيءَ ڏينهن تي ٿي ﴿24﴾ انهيءَ ڏينهن جو روزو امتن ۾ مشهور هو ايتري تائين جو هي چيو ويو تہ ان ڏينهن جو روزو رمضان المبارڪ جي مهيني کان اڳ فرض هو پوءِ منسوخ ڪيو ويو. (مڪاشفة القلوب ص 311) ﴿25﴾ امامُ الهُمام، امامِ عالي مقام، امامِ عرش مقام، امامِ تِشنہ ڪام، حضرت سيّدُنا امام حسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ کي شهزادن ۽ ساڻين سميت ٽي ڏينهن بُکيو رکڻ کان پوءِ انهيءَ عاشوري جي ڏينهن ڪربلا جي ميدان ۾ انتهائي بيدرديءَ سان شهيد ڪيو ويو.

"ڪربلا" جي پنج اکرن جي نسبت سان محرم الحرام ۽ عاشوري جي روزن جا 5 فضائل

حديث 1 حضرت سيّدُنا ابوهريره رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ کان روايت آهي تہ حضورِ اڪرم، نورِ مُجَسَّم، شاهِ بني آدم، رسولِ مُحْتَشَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جو فرمان آهي: "رمضان کانپوءِ مُحرَّم جو روزو افضل آهي ۽ فرض کان پوءِ افضل نماز صلوٰةُاللَّيل (يعني رات جو نفل پڙهڻ) آهي.

(صحيح مسلم ص 891 حديث 1163)

حديث 2 طبيبن جي طبيب، اللہ جي حبيب، حبيبِ لبيب صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جن جو فرمانِ رحمت نشان آهي: مُحرَّم جي هر ڏينهن جو روزو هڪ مهيني جي روزن جي برابر آهي.

(طبراني في الصغير ج 2 ص 87 حديث 1580)

www.dawateislami.net

فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن جمعي جي ڏينهن مون تي هڪ سؤ ڀيرا درودِ پاڪ پڙهيو ان جا هڪ سؤ سالن جا گناهه معاف ٿيندا. (كنزالعمال)

عاشوري جو روزو

حديث 3 حضرتِ سيّدُنا عبدالله ابنِ عباس رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا فرمائن ٿا: مون سلطانِ جهان، شهنشاهِ ڪون و مڪان، رَحمتِ عالميان صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم کي ڪنهن ڏينهن جي روزي کي ٻئي ڏينهن تي فضيلت ڏئي جستجو فرمائيندي نه ڏٺو پر هي ته عاشوري جو ڏينهن ۽ هي ته رمضان جو مهينو. (صحيح بخاري ج 1 ص 657، حديث 2006)

يهودين جي مخالفت ڪريو

حديث 4 نبيّ رَحمت، شفيع اُمّت، شهنشاهِ نُبُوَّت، تاجدارِ رسالت صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جن ارشاد فرمايو: عاشوري جي ڏينهن جو روزو رکو ۽ ان ۾ يهودين جي مخالفت ڪريو، ان کان اڳ ۾ يا پوءِ ۾ هڪ ڏينهن جو روزو رکو. (مسند امام احمد ج 1 ص 518 حديث 2154)

عاشوري جو روزو جڏهن به رکو ته گڏوگڏ نائين يا يارهين مُحَرَّمُ الحرام جو روزو به رکڻ بهتر آهي.

حديث 5 حضرت سيّدُنا ابوقَتاده رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ کان روايت آهي رسول الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمائن ٿا ته مون کي الله تي گمان آهي ته عاشوري جو روزو هڪ سال اڳ جا گناهه مِٽائي ڇڏيندو آهي.

(صحيح مسلم ص 590 حديث 1162)

سڄو سال اکيون نه ڏکن، نه بيمار ٿيو

مفسرِ شهير، حڪيم الامت حضرت مفتي احمد يار خان عَلَيْه رَحمَةُ الحَنَّان فرمائن ٿا ته محرم جي نائين ۽ ڏهين جو روزو رکي ته گهٽو

www.dawateislami.net

فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم: جنهن وت منهنجو ذڪر ٿئي ۽ اهو مون تي درود شريف نه پڙهي ته ماڻهن مان اهو ڪنجوس ترين شخص آهي. (ترغيب و ترهيب)

ثواب ملندو، بارن ٻچن جي لاءِ ڏهين مُحرَّم جو خوب سنا سنا ڪاڏا پچائي ته ان‌شآءالله عَزَّوَجَلَّ سڄي سال تائين گهر ۾ بَرَڪت رهندي. بهتر آهي ته ڪِچڙو پچائي حضرت شهيدِ ڪربلا سيّدُنا امامِ حُسين رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ جي فاتحه ڪري، تمام مُجَرَّب (يعني مُؤَثّر ۽ آزمايل) آهي. انهيءَ تاريخ يعني 10 مُحرَّمُ الْحرام جو غسل ڪري ته سڄو سال ان‌شآءالله عَزَّوَجَلَّ بيمارين کان امن ۾ رهندو چو ته ان ڏينهن آبِ زم زم سيني پاڻين ۾ پهچندو آهي. (تفسير روح البيان ج 4 ص 142، ڪوئٹه، اسلامي زندگي ص 93) سرورِ ڪائنات، شاهِ موجودات صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جن ارشاد فرمايو: جيڪو شخص عاشوري جي ڏينهن اِثْمَد سُرمو اکين ۾ لڳائي ته ان جون اکيون ڪڏهن به نه ڏکنديون. (شعب الايمان ج 3 ص 367 حديث 3797)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

هي رسالو پڙهي ٻين کي ڏئي ڇڏيو

شادي غمي جي تقريبن، اجتماعن، عرسن ۽ ميلاد جي جلوسن وغيره ۾ مڪتبة المدينه جا شايع ڪيل رسالا تقسيم ڪري ثواب ڪمايو. گراهڪن کي ثواب جي نيت سان تحفي ۾ ڏيڻ جي لاءِ پنهنجي دڪانن تي به رسالا رکڻ جو معمول بڻايو. اخبار جي هاڪرن يا بارن جي ذريعي پنهنجي پاڙي جي گهر گهر ۾ وقفي وقفي سان بدلائي ڪري سنّتن ڀريا رسالا پهچائي نيڪي جي دعوت جون ڏومون مچايو.

www.dawateislami.net

نبي فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

والدين جي طرفان خيرات

”جڏهن توهان مان کو کجهه نفلي خيرات کري ته ان کي گهرجي ته پنهنجي ماءُ پيءُ جي طرفان کري ته انهن جو ثواب انهن کي ملندو ۽ ان جي (يعني خيرات کرڻ واري جي) ثواب ۾ کا به گهٽتائي نه ايندي .“ (شعب الايمان ج 6 ص205 حديث 7911)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

روزي ۾ بي برڪتي جو سبب

بانهو جڏهن ماءُ پيءُ جي لاءِ دعا گهرڻ ڇڏي ڏيندو آهي ته ان جو رزق قطع (يعني گهٽ) ٿي ويندو آهي . (کنزالعمال ج16 ص 201 حديث 45548)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

جمعي جو قبر جي زيارت جي فضيلت

جيڪو شخص جمعي جي ڏينهن پنهنجي والدين يا ان مان کنهن هڪ جي قبر جي زيارت کري ۽ انهن وٽ ياسين شريف پڙهي ته بخشيو ويندو. (ابن عدي في الكامل ج 6 ص260)

لاج رکھ لے گنہگاروں کی نام رحمٰن ہے ترا یارب!

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سُنّت جون بهارون

اَلْحَمْدُ لِلّٰه عزوجل تبليغِ قُرآن ۽ سُنّت جي عالمگير غير سياسي تحريڪ **دعوتِ اسلامي** جي مهڪندڙ مدني ماحول ۾ بڪثرت سُنّتون سکيون ۽ سيکاريون ويندیون آهن. اوهان کي به پنهنجي پنهنجي شهر ۾ **دعوتِ اسلامي** جي ٿيندڙ هفتيوار سنّتن پريي اجتماع ۾ سڄي رات گذارڻ جي مدني التجا آهي. عاشقانِ رسول جي **مَدَني قافلن** ۾ سنّتن جي تربيت جي لاءِ سفر ۽ روزانو **فڪرِ مدينه** جي ذريعي **مَدَني انعامات** جو رسالو پوري ڪري هر مهيني پنهنجي شهر جي ذميدار کي جمع ڪرائڻ جو معمول بڻايو. اِن شآءَ اللّٰه عزوجل ان جي برڪت سان پابندِ سنّت بڻجڻ، گناهن کان نفرت ڪرڻ ۽ **ايمان جي حفاظت** جو ذهن بڻجندو، هر اسلامي ڀاءُ پنهنجو هي مدني ذهن بڻائي ته "مون کي پنهنجي ۽ سڄي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي **ڪوشش ڪرڻي آهي**" اِن شآءَ اللّٰه عزوجل پنهنجي اصلاح جي ڪوشش جي لاءِ **مَدَني انعامات** تي عمل ۽ سڄي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش جي لاءِ **مَدَني قافلن** ۾ سفر ڪرڻو آهي. اِن شآءَ اللّٰه عزوجل

ISBN 978-969-631-064-8
0109423

عالمي مدني مرڪز فيضان مدينه محلہ سوداگران پراڻي سبزي منڊي
باب المدينه ڪراچي فون نمبر: Ext:1262 UAN: +923 111 25 26 92

www.dawateislami.net